

ഗ്രന്ഥാലയ ശാസ്ത്രവും ഡോ. എസ്.ആർ. രംഗനാഥനും

ഡോ. കെ.ജി. സുധീർ
ശുരനാട്
9446484561

ഗ്രന്ഥാലയ വിജ്ഞാന ശാസ്ത്രശാഖയ്ക്ക് ഭാരതം ജന്മനൽകിയ അതുല്യ പ്രതിഭയാണ് ജ്ഞിതുല്യനായ ഡോ. എസ്.ആർ. രംഗനാഥൻ. തമിഴ്നാട്ടിലെ തഞ്ചാവൂർ ജില്ലയിൽ 1892 ആഗസ്റ്റ് 12-ന് ജനിച്ച അദ്ദേഹം, ഭാരതത്തിലെ ഗ്രന്ഥാലയശാസ്ത്രത്തിന്റെ പിതാവ് എന്നാണറിയപ്പെടുന്നത്.

ആർഷഭാരതം നിരവധി ജ്ഞിതവത്യാർക്കും ജ്ഞാനികളെയും സംഭാവന ചെയ്ത നാടാണ്. ലോകത്തിനു വഴികാട്ടിയായി വിവിധ വിഷയങ്ങളിലും വിജ്ഞാനശാഖകളിലും സാഹിത്യത്തിലുമൊക്കെത്തന്നെ ഈ വിധ മോഹികളുടെ അമൂല്യസംഭാവനകൾ കാണാൻ കഴിയും. വാല്മീകി, പരകൻ, സുശ്രുതൻ, വാഗ്ഭടാനന്ദൻ, ആര്യഭട്ടൻ, ഭാസ്കരൻ തുടങ്ങി സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ, ടാഗൂർ, മഹാത്മാഗാന്ധി, സർ. സി.പി. രാമൻ, ഡോ. എസ്. താധാകൃഷ്ണൻ, ഹർഗോവിന്ദ

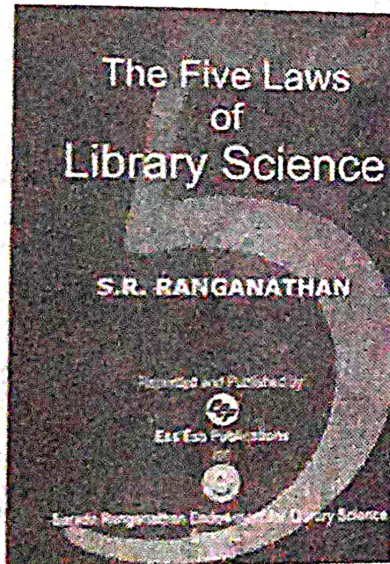
പുരാതന തുടങ്ങിയവരുടെ വരെ സംഭാവനകൾ ഇത്തരത്തിലുള്ളവയാണെന്നു കാണാം. ഗണിതശാസ്ത്രം (വേദിക മാത്തമാറ്റിക്സ്) ആരോഗ്യശാസ്ത്രം, തത്ത്വശാസ്ത്രം, ഭൗതികശാസ്ത്രം, സസ്യശാസ്ത്രം, രാഷ്ട്രമീമാംസ, കല, സാഹിത്യം തുടങ്ങിയ മേഖലകളിലെ ഭാരതത്തിന്റെ സംഭാവനകൾ അന്തർദ്ദേശീയ തലത്തിൽ വരെ ഇപ്പോഴും അംഗീകരിക്കപ്പെടുന്നവയാണ്. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഗ്രന്ഥാലയവിജ്ഞാനശാസ്ത്രശാഖയ്ക്ക് (ലൈബ്രറി ആൻഡ് ഇൻഫർമേഷൻ സയൻസ്) ഭാരതം ജന്മനൽകിയ അതുല്യ പ്രതിഭയാണ് ജ്ഞിതുല്യനായ ഡോ. എസ്. ആർ. രംഗനാഥൻ (ഷിയാലി രാമായുത രംഗനാഥൻ). തമിഴ്നാട്ടിലെ തഞ്ചാവൂർ ജില്ലയിൽ 1892 ആഗസ്റ്റ് മാസം 12-ാം തീയതി ജനിച്ച അദ്ദേഹം, ഭാരതത്തിലെ ഗ്രന്ഥാലയശാസ്ത്രത്തിന്റെ പിതാവ് എന്നാണറിയപ്പെടുന്നത്. ഇതിനു പ്രധാനകാരണം അദ്ദേഹം ഈ ശാസ്ത്രശാഖയ്ക്കു നൽകിയ സംഭാവനകൾ തന്നെയാണ്. എട്ടു പതിറ്റാണ്ടിലധികം നിബുനി

നൂറ് ഇൻഫർമേഷൻ സയൻസ്) ഭാരതം ജന്മനൽകിയ അതുല്യ പ്രതിഭയാണ് ജ്ഞിതുല്യനായ ഡോ. എസ്. ആർ. രംഗനാഥൻ (ഷിയാലി രാമായുത രംഗനാഥൻ). തമിഴ്നാട്ടിലെ തഞ്ചാവൂർ ജില്ലയിൽ 1892 ആഗസ്റ്റ് മാസം 12-ാം തീയതി ജനിച്ച അദ്ദേഹം, ഭാരതത്തിലെ ഗ്രന്ഥാലയശാസ്ത്രത്തിന്റെ പിതാവ് എന്നാണറിയപ്പെടുന്നത്. ഇതിനു പ്രധാനകാരണം അദ്ദേഹം ഈ ശാസ്ത്രശാഖയ്ക്കു നൽകിയ സംഭാവനകൾ തന്നെയാണ്. എട്ടു പതിറ്റാണ്ടിലധികം നിബുനി

സാർവ്വകാലിക ജീവിതകാലം മുഴുവൻ ഗ്രന്ഥാലയ ശാസ്ത്രത്തിലെ ഒട്ടേറ്റ മേഖലകളിലും തന്റേതായ സംഭാവനകൾ നൽകുകയും, അവ ഭാരതത്തിലും മറ്റു വിദേശ രാഷ്ട്രങ്ങളിലും അംഗീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഈ ശാസ്ത്രശാഖയ്ക്ക് അദ്ദേഹം മുന്നോട്ടു വച്ച നിയമങ്ങളും സിദ്ധാന്തങ്ങളും തത്ത്വങ്ങളും ധർമ്മസിദ്ധാന്തങ്ങളും (കാനൻ)മാണ് ഗ്രന്ഥാലയ ശാസ്ത്രത്തെ ലൈബ്രറി ആന്റ് ഇൻഫർമേഷൻ സയൻസ് എന്ന ഒരു അക്കാദമിക് പാഠ്യവിഷയമാക്കി മാറ്റാൻ സഹായിച്ചത്. അദ്ദേഹം മുന്നോട്ടു വച്ച ചിന്താധാരകളെല്ലാം തന്നെ ശാസ്ത്രീയമായ പിൻബലമുള്ളവയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു തന്നെ ആ തത്ത്വങ്ങളും നിയമങ്ങളും സിദ്ധാന്തങ്ങളും ലോകം അംഗീകരിക്കുകയും കാലിക പ്രാധാന്യത്തോടെ ഇ

ഭാരതീയ പ്രമാണഗ്രന്ഥങ്ങളും നിരന്തരമായി അവലംബിക്കുമായിരുന്നു. ജീവിതത്തിലുടനീളം അദ്ദേഹം തികച്ചും ഒരു പ്രായോഗിക ഹിന്ദുവായിരുന്നു. ബാല്യകാലത്തെ സംസ്കൃതപഠനം ഇതിന്ദ്ദേഹത്തെ ഏറെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭാരതീയതയിലുന്നിയ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്താധാരകളും പഠനഗവേഷണരീതികളും പാശ്ചാത്യരുടെ വിമർശനങ്ങൾക്ക് ഇടവരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ലൈബ്രറി സയൻസിനോടുള്ള ഡോ. രംഗനാഥന്റെ സമീപനരീതികൾ ശാസ്ത്രീയമല്ലെന്നും മറിച്ച് മതപരമാണെന്നും വിദേശീയായ മാർഷ്യ എച്ച് ചാപ്പൽ എന്ന വനിത അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ പ്രധാനമായും ഹൈന്ദവതയുടെ സ്വാധീനതയാണ് ഡോ. രംഗനാഥന്റെ ചിന്തകളിലും പഠനങ്ങളിലും പ്രകടമാകുന്നതെന്നാ

സ്തകം) 3. എല്ലാ പുസ്തകത്തിനും വായനക്കാരൻ 4. വായനക്കാരന്റെ സമയം ലാഭിക്കുക 5. ഗ്രന്ഥാലയം വളരുന്ന ഒരു സ്ഥാപനമാണ് (ജീവവസ്തു). ഈ പഞ്ച നിയമങ്ങൾ ഗ്രന്ഥാലയശാസ്ത്രത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന പ്രമാണങ്ങളായി ഇന്നും പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നു. 1933ൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ പുസ്തകവർഗ്ഗീകരണസമ്പ്രദായമായ 'ദിബിന്ദുവർഗ്ഗീകരണം' (കോളൺ ക്ലാസിഫിക്കേഷൻ) അമേരിക്കക്കാരുടെ ദശാംശ വർഗ്ഗീകരണ (ഡെസിമൽ ക്ലാസിഫിക്കേഷൻ) സമ്പ്രദായത്തിനുള്ള ഭാരതീയമായ മറുപടിയിലായിരുന്നു. ഗ്രന്ഥാലയസേവനം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിൽ വർഗ്ഗീകരണത്തോടൊപ്പം തന്നെ പ്രാധാന്യമുള്ളതാണ് ഗ്രന്ഥസൂചി (കാറ്റലോഗ്). ഗ്രന്ഥസൂചി നിർമ്മാണത്തിലെ പുതിയരീതിയായിരുന്നു 1934ലെ ഡോ. രംഗനാഥന്റെ 'അനു

എസ്.ആർ. രംഗനാഥൻ മുന്നോട്ടുവെച്ച ചിന്താധാരകളെല്ലാം തന്നെ ശാസ്ത്രീയമായ പിൻബലമുള്ളവയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു തന്നെ ആ തത്ത്വങ്ങളും നിയമങ്ങളും സിദ്ധാന്തങ്ങളും ലോകം അംഗീകരിക്കുകയും കാലിക പ്രാധാന്യത്തോടെ ഇപ്പോഴും ചർച്ചയ്ക്കും ഗവേഷണങ്ങൾക്കും വിധേയമാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

പ്പോഴും ചർച്ചയ്ക്കും ഗവേഷണങ്ങൾക്കും വിധേയമാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഡോ. രംഗനാഥന്റെ ചിന്തകളിലും രചനകളിലും രണ്ടുതരത്തിലുള്ള ചിന്താധാരകൾ സ്വാധീനമെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഭാരതത്തിന്റെ ആധ്യാത്മിക ചൈതന്യവും പഠനകാലത്തു ലഭിച്ച പാശ്ചാത്യ ചിന്തകളുമാണവ. തികഞ്ഞ പ്രായോഗികവാദിയായിരുന്ന ഡോ. രംഗനാഥൻ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്തകളെയും പഠനങ്ങളെയും നീതിമർത്ഥമാക്കാൻ മിക്കപ്പോഴും വേദങ്ങളും ഉപനിഷത്തുകളും ഒപ്പം മനുസ്മൃതി, രാമായണം തുടങ്ങിയ

ണ്. സൂക്ഷ്മമായി നിരീക്ഷിച്ചാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പഠനങ്ങളിലും പുസ്തകങ്ങളിലും ഇത്തരത്തിലുള്ള നിരവധി പരാമർശങ്ങളും ഉദ്ധരണികളും കാണാനും കഴിയും.

സംഭാവനകൾ

ഡോ. രംഗനാഥന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട സംഭാവനകളിലൊന്ന്, 1931ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഗ്രന്ഥാലയശാസ്ത്രത്തിലെ പഞ്ചനിയമങ്ങളാണ്. 'ഗ്രന്ഥാലയപഞ്ചസൂത്രം' എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കുന്ന തത്ത്വങ്ങൾ ഇവയാണ്. 1. പുസ്തകങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാനുള്ളതാണ് 2. ഓരോ വായനക്കാരനും പുസ്തകം (എല്ലാവർക്കും പു

വർഗ്ഗസൂചി' (ക്ലാസ്സിഫൈഡ് കാറ്റലോഗ്). മറ്റൊരു പ്രധാനപ്പെട്ട സംഭാവനയായിരുന്നു ചലനാത്മകവും വർഗ്ഗീകരണസിദ്ധാന്തത്തിലധിഷ്ഠിതവുമായ പുതിയ വർഗ്ഗീകരണസിദ്ധാന്തം (ഡയിനാമിക് തിയറി ഓഫ് ലൈബ്രറി ക്ലാസ്സിഫിക്കേഷൻ). ഈ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരുമുഖ്യസംഭാവനയായിരുന്നു 'പ്രോലിഗോമിന ഓഫ് ലൈബ്രറി ക്ലാസ്സിഫിക്കേഷൻ' (1937). വർഗ്ഗീകരണസിദ്ധാന്തത്തിന് ശാസ്ത്രീയമായ അടിസ്ഥാന നൽകിയ പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥം വിദേശ രാഷ്ട്രങ്ങളിൽ

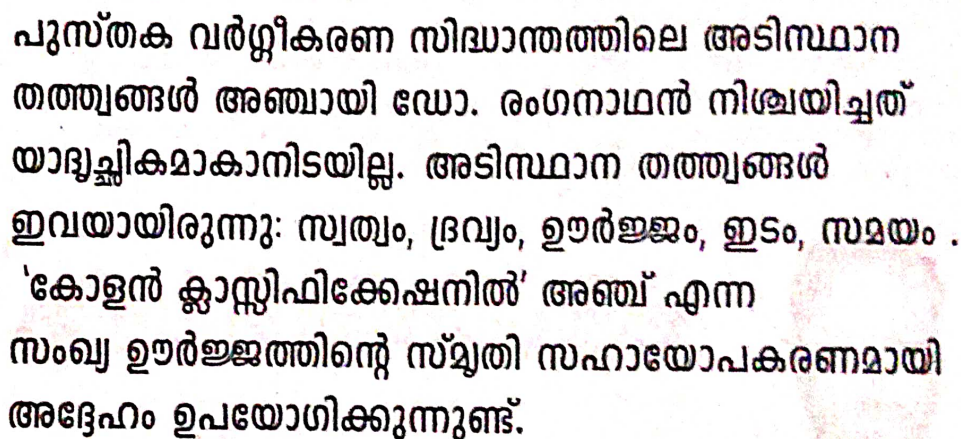
(ശേഷം പേജ് 80ൽ)

ഇല്ലാത്തപ്പോൾ വളരെയേറെ ചർച്ച ചെയ്യപ്പെടുകയുണ്ടായി. ആഗോള വിജ്ഞാന സഞ്ചയത്തിൽ എങ്ങനെ പുതിയ ആശയങ്ങളും വിഷയങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തുമെന്ന് ഭാരതീയമായ കാഴ്ചപ്പാടിന്റെ ഇതിൽ ഡോ. രംഗനാഥൻ വിശദമാക്കുന്നു.

നമാവയവിളക്കാനശാസ്ത്രശാഖയിൽ അദ്ദേഹം സംഭാവന ചെയ്തു. ഭാരതീയ മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ സാധിനത

തെന്തുകൊണ്ട് പ്രണയത്തിൽ ഇരുപതു സം
വത്സരത്തെക്കുറിച്ചും വിശദമായി ചർച്ച
ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. 'റോമൻസ്
സർവീസ്' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ ക
ണ്ടെടുത്തുവെന്ന് വ്യക്തമാക്കുകയും ആ
ണ് എന്ന് അദ്ദേഹം സമർത്ഥിക്കുന്നു
ണ്ട്.

വേദപുസ്തകങ്ങളിലും ഭാരതീയ പുരാണേതിഹാസങ്ങളിലും 'അഞ്ചു' എന്ന അക്കത്തിന് ഒരു പ്രധാനസ്ഥാനമുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന് പഞ്ചാംഗി, പഞ്ചാംഗം, പഞ്ചമധ്യതം, പഞ്ചകോശം, പഞ്ചഗവ്യം, പഞ്ചതന്ത്രം, പഞ്ചപ്രാണം, പഞ്ചമഹാപാപം, പഞ്ചവനം, പഞ്ചവടി തുടങ്ങിയവ അതുകൊണ്ടുതന്നെ പുസ്തക വർഗ്ഗിക

പഞ്ചങ്ങൾ, ഉപനിഷത്, രാമായണം, മനുസ്മൃതി തുടങ്ങിയ ഭാരതീയ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ശ്ലോകങ്ങളും പദ്യശകലങ്ങളും നിരവധിയായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു.

ഒന്നു സിദ്ധാന്തത്തിലെ അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങൾ (ഫണ്ടമെന്റൽ കാറ്റഗറി) അഞ്ചായി വേദം. മംഗനാഥൻ നിശ്ചയിച്ചത് യാദൃച്ഛികമാകാനിടയില്ല. അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങൾ ഇവയായിരുന്നു: സ്വത്വം (പേർ/സംജ്ഞിതം), വ്യംഗ്യം (മാറ്റം), ഊർജ്ജം (എൻർജി), ഇടം (സ്പേസ്), സമയം (ടൈം). 'കോളൻ ക്ലാസ്സിഫിക്കേഷനിൽ' അഞ്ച് എന്ന സംഖ്യ ഊർജ്ജത്തിന്റെ (എൻർജി) സ്മൃതി സഹായോപകരണമായി (നിമോണിക്സ്) അദ്ദേഹം ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്.

ഉപനിഷത്തുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന
മറ്റു ജീവിതത്തിലും ചെറുപ്പത്തിലും
ചെലുത്തിയ സ്വാധീനമുണ്ടാകുമെ
ണ്. 'റഫറൻസ് സർവീസ്' എന്ന പ്ര
സ്ഥത്തിൽ 'തത്ത്വചിന്താപരിഷത്ത്'
ലെ മഹാപാത്രം അദ്ദേഹം ഉൾക്കൊ

നൂൺ.

“അതിഥി ദേവോ ഭവ, ശ്രദ്ധയാ ഭയം, ശ്രിയാ ഭയം.

ഹിയാ ഭയം, ഭിയാ ഭയം, സാ വിദാ ഭയം.”

ഒരു ഗ്രന്ഥശാലയിൽ വായനക്കാർക്ക് മികച്ച സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നതിലേക്കായി ലൈബ്രറിയൻമാർക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളായിട്ടാണ് ഇത് പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. ഇതുവഴി വായനക്കാർക്ക് വളരെ മുന്നിയ സേവനങ്ങൾ നൽകാൻ ലൈബ്രറിയന്മാർക്ക് കഴിയുമെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രത്യാശിച്ചു.

രാമായണം

ഡോ. രംഗനാഥനെ ഏറ്റവും അധികം സ്വാധീനിച്ചത് ഇതിഹാസഗ്രന്ഥമായ ‘രാമായണം’യായിരുന്നു. രാമായണത്തിൽ നിന്ന് നിരവധി ഉദ്ധരണികൾ തന്റെ പഠനങ്ങളിലും പുസ്തകങ്ങളിലും അദ്ദേഹം വ്യാപകമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ‘റഫറൻസ് സർവീസ്’ എന്ന പുസ്തകത്തിൽ ഒരു അദ്ധ്യായം തന്നെ അദ്ദേഹം രാമായണത്തിനായി മാറ്റിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ‘വാല്മീകിയുടെ വെളിച്ചം’ എന്ന ശീർഷകത്തിൽ, രാമായണത്തിലെ പ്രധാന കഥാപാത്രങ്ങളായ ശ്രീരാമൻ, ലക്ഷ്മണൻ, ഭരതൻ, ശത്രുഘ്നൻ എന്നിവരെപ്പറ്റി വിശദമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ട്. ഒരു മാതൃകാ റഫറൻസ് ലൈബ്രറിയൻ എങ്ങനെയായിരിക്കണം എന്ന് വിശദമാക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിലാണ് ശ്രീരാമചന്ദ്രന്മാരുടെ സ്വാഭാവിതികളെയും പ്രവൃത്തികളെയും പറ്റി വിവരിക്കുന്നത്.

ഗ്രന്ഥാലയശാസ്ത്രത്തിലെ പഞ്ചനിയമങ്ങളിൽ പ്രഥമനിയമമാണ് ‘പുസ്തകങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാനുള്ളതാണ്’ എന്നത്. ഈ നിയമങ്ങളുടെ സംസ്കൃത ഭാഷ്യവും അദ്ദേഹം പുസ്തകത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. നിയമങ്ങൾ വിശദമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നിടത്ത്, ഭഗവദ്ഗീതയിലെ പ്രശസ്തമായ ഗീതോപദേശം ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

“കർമ്മണ്യേവാധികാരസ്മതോ ഫലേഷു കദാചനമാ കർമ്മഫലഹേതുർഭൂതോ സംഗോസ്തകർമ്മണി”

അർജ്ജുനനെപ്പോലെ അശക്തനാകാതെ കർമ്മം ചെയ്യൂ. ഫലം നേടൂ എന്നാണദ്ദേഹം ലൈബ്രറിയന്മാരെ ഉപദേശിക്കുന്നത്.

ഡോ. രംഗനാഥന്റെ ജീവിതത്തിലും പ്രവർത്തനമേഖലകളിലും ഭാരതീയ പൈതൃകം പൊതുവിലും മനു

ഗ്രന്ഥാലയശാസ്ത്രത്തിലെ പഞ്ചനിയമങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന ഭാരതീയ ധർമശാസ്ത്രങ്ങളുടെയും മൂല്യങ്ങളുടെയും പിൻബലത്തിലാണ്.

അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് ഈ വൈജ്ഞാനിക കാലഘട്ടത്തിലും കാലാതീതമായി അവ നിലകൊള്ളുന്നതും ചർച്ചചെയ്യപ്പെടുന്നതും.

സംഹിതപോലുള്ളവ പ്രത്യേകിച്ചും വളരെ വലിയ സ്വാധീനതയാണ് ചെലുത്തിയത്. ഗ്രന്ഥാലയശാസ്ത്രത്തിലെ പഞ്ചനിയമങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന ഭാരതീയ ധർമശാസ്ത്രങ്ങളുടെയും മൂല്യങ്ങളുടെയും പിൻബലത്തിലാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് ഈ വൈജ്ഞാനികകാലഘട്ടത്തിലും കാലാതീതമായി അവ നിലകൊള്ളുന്നതും ചർച്ചചെയ്യപ്പെടുന്നതും.

വൈദേശികമായ ചിന്താസരണികൾക്കും പ്രായോഗികതാൽപ്പര്യങ്ങൾക്കും ഭാരതീയമായ കാഴ്ചപ്പാടിലൂടെ ഈ വൈജ്ഞാനികശാസ്ത്രശാഖയെ ഗ്രന്ഥാലയവിലത്തനശാസ്ത്രമാക്കി വികസിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഡോ. രംഗനാഥന്റെ സംഭാവനകളും ഗവേഷണപരമായ ഇടപെടലുകളും ഒട്ടേറുന്നമല്ല സഹായകമായത്. ലൈബ്രറി ആന്റ് ഇൻഫർമേഷൻ സയൻസ് വിഷയത്തിന്റെ സമസ്ത മേഖലകളിലും തന്റേതായ സംഭാവനകൾ നൽകി വിദേശീയരെയോലും വിസ്മയിപ്പിച്ച ഈ അപൂർവ്വ പ്രതിഭ ഭാരതമാതാവിന്റെ അതുല്യ സത്താനമാണെന്നതിൽ നമുക്ക് അഭിമാനിക്കാം.

കുറിപ്പുകൾ

1.ശർമ്മ, അംവിൻ (2015). എസ്. ആർ. രംഗനാഥൻ: കമ്പയിനിംഗ് ലൈബ്രറി സയൻസ് വിത്ത് ഇന്ത്യൻ വാല്യൂസ്, ലൈബ്രറി ഹെറാൾഡ്, 53, 3; 301-303.

2.രംഗനാഥൻ, എസ്. ആർ. (1989) പ്രൊലിഗോമിന ടു ലൈബ്രറി ക്ലാസ്സിഫിക്കേഷൻ. ശാരദാ രംഗനാഥൻ എൻഡോവ്മെന്റ് ഫോണ്ട് ലൈബ്രറി സയൻസ്, ബാംഗ്ലൂർ, പുറം 121.

3.രംഗനാഥൻ, എസ്. ആർ. (1961). റഫറൻസ് സർവീസ്, എഡി. 2. എഷ്യാ പബ്ലിഷിംഗ് ഹൗസ്, മുംബൈ, പുറം 217.

4.രംഗനാഥൻ, എസ്. ആർ. (1961). ഫിഫൈവ് ലാസ് ഓഫ് ലൈബ്രറി സയൻസ്, എഡി. 2. എഷ്യാ പബ്ലിഷിംഗ് ഹൗസ്, മുംബൈ, പുറം 9.

5.ഗിരിജകുമാർ (1992). ക്രിത്യേന്ദ്രിവിറ്റി ഇൻ ദ തോട്ട് ഓഫ് ഡോ. എസ്. ആർ. രംഗനാഥൻ. അനൽസ് ഓഫ് ലൈബ്രറി സയൻസ് ആന്റ് ഡോക്യുമെന്റേഷൻ, 39,2, 46-51.

6.ചാപ്പൽ, എം.എച്ച്. (1976). ടി രൂസ് ഓഫ് റഫറൻസ് സർവീസ് ഇൻ രംഗനാഥൻസ് തിന്തി ഓഫ് ലൈബ്രറിയൻഷിപ്പ്, ലൈബ്രറി കാർട്ടേജ്ലി, 46, പുറം 381.

7.രംഗനാഥൻ, എസ്. ആർ. (2015). ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫ് മനു ഓൺ രംഗനാഥൻസ് ഫിലോസഫി ഓഫ് ലൈബ്രറി സയൻസ്. ആൻ ഓഫർവ്യൂ. അനൽസ് ഓഫ് ലൈബ്രറി ആന്റ് ഇൻഫർമേഷൻ സ്റ്റഡീസ്, 62,41, 213-16.

8.ഇസ്ലാം, മുഹമ്മദ് നൂറുൾ (2015). എസ്. ആർ. രംഗനാഥൻ: ലൈബ്രറി ആന്റ് ഡോക്യുമെന്റേഷൻ സൈൻസ്സ്റ്റഡീസ്, കറന്റ് സയൻസ്, 108,11; 2110-11.

Krishna's

പ്രഭാതത്തിലെ പുത്തൻ ഉന്മേഷവുമായി

Coffee Time
Coffee at its best

KRISHNA COFFEE WORKS

Market Road, Palakkad. Phone: 0491-2501442